



**UZUPEŁNIA ZESPÓŁ NADZORUJĄCY**

**KOD UCZNI**

|  |  |  |
|--|--|--|
|  |  |  |
|--|--|--|

**PESEL**

|  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
|--|--|--|--|--|--|--|--|--|--|
|  |  |  |  |  |  |  |  |  |  |
|--|--|--|--|--|--|--|--|--|--|

*miejsce  
na naklejkę  
z kodem*

**EGZAMIN  
W KLASIE TRZECIEJ GIMNAZJUM  
CZĘŚĆ HUMANISTYCZNA  
JĘZYK POLSKI**

**Instrukcja dla ucznia**

1. Sprawdź, czy zestaw egzaminacyjny zawiera 10 stron i 22 zadania.  
Ewentualny brak stron lub inne usterki zgłoś nauczycielowi.
2. Czytaj uważnie wszystkie teksty i zadania.
3. Wszystkie zadania rozwiązuje długopisem lub piórem.
4. Do niektórych zadań podane są cztery odpowiedzi: A, B, C, D.  
Tylko jedna z nich jest poprawna. Wybierz ją i zaznacz  
znakiem **X**, np.:

**X**

B.

C.

D.

5. Jeśli się pomylisz, otocz znak **X** kółkiem i zaznacz inną odpowiedź,  
np.:

**X**

B.

**X**

D.

6. Do niektórych zadań podane są dwie odpowiedzi:

A.

B.

lub

TAK

NIE

Tylko jedna z nich jest prawdziwa. Wybierz ją i zaznacz znakiem **X**,  
np.:

**X**

B.

lub

TAK

~~NIE~~

7. Pozostałe zadania wykonuj zgodnie z poleceniami. Rozwiązania  
zadań zapisuj czytelnie i starannie w wyznaczonych miejscach.  
Pomyłki przekreślaj.

8. Na ostatniej stronie znajduje się **Brudnopis**, z którego możesz  
skorzystać. Zapisy w brudnopisie nie będą sprawdzane i oceniane.

**Powodzenia!**

**KWIECIEŃ 2012**

**Czas pracy:  
do 135 minut**



GH-P8-122

**Przeczytaj fragment powieści KRZYŻACY i wykonaj zadania 1.–7.**

**ŚNIADANIE**

Następnego dnia obaj rycerze z Bogdańca udali się na ranną mszę do katedry. Po skończonej mszy mieli wziąć udział w królewskim śniadaniu.

Kiedy odgłos trąb oznajmił, że śniadanie gotowe, księżna Anna, wzięwszy za rękę Danusię, udała się do komnat, przed którymi stali już świeccy dygnitarze<sup>1</sup> i rycerze. Księżna Ziemowitowa jako rodzona siostra królewska wyższe brała miejsce za stołem. Wnet zaroilo się od gości zagranicznych i zaproszonych miejscowych dygnitarzy i rycerzy. Władysław Jagiełło z racji swego królewskiego majestatu siedział u wyższego końca stołu, mając przy sobie biskupa krakowskiego i Wojciecha Jastrzębca, który chociaż niższy godnością od infułatów<sup>2</sup>, siedział jako poseł papieski po prawicy króla.

Na podstawie: Henryk Sienkiewicz, *Krzyżacy*, Warszawa 1989.

<sup>1</sup> dygnitarz – osoba piastująca wysoki urząd, dygnitarz państwowy, kościelny; (z łac.)

<sup>2</sup> infułat – duchowny katolicki; (z łac.)

**Zadanie 1.**

**Dokończ zdanie odpowiednim wyrazem z ramki.**

|              |   |             |   |
|--------------|---|-------------|---|
| historycznej | A | obyczajowej | B |
|--------------|---|-------------|---|

KRZYŻACY Henryka Sienkiewicza, skąd pochodzi powyższy fragment, są przykładem powieści .....

**Zadanie 2.**

**Dokończ zdanie, łącząc je linią z odpowiednią informacją w ramce.**

Obecność rycerzy wskazuje, że opisane w tekście śniadanie miało miejsce

|                        |   |
|------------------------|---|
| w epoce średniowiecza. | A |
|------------------------|---|

|                          |   |
|--------------------------|---|
| w czasach współczesnych. | B |
|--------------------------|---|

**Zadanie 3.**

**Dokończ zdanie, łącząc je linią z odpowiednią informacją w ramce.**

Osoba mówiąca w tekście ŚNIADANIE jest

|                                            |   |
|--------------------------------------------|---|
| jednym z gości<br>spożywających śniadanie. | A |
|--------------------------------------------|---|

|                                        |   |
|----------------------------------------|---|
| obserwatorem<br>uczestników śniadania. | B |
|----------------------------------------|---|

**Zadanie 4.**

**Dokończ zdanie, łącząc je linią z odpowiednim wyrazem w ramce.**

Przypisy do tekstu ŚNIADANIE są objaśnieniem wyrazów

|            |   |
|------------|---|
| rodzimych. | A |
|------------|---|

|                |   |
|----------------|---|
| zapożyczonych. | B |
|----------------|---|

**Zadanie 5.**

**Zaznacz poprawną odpowiedź.**

**Z tekstu wynika, że do stołu zasiadano zgodnie z**

- A. pełnioną funkcją.
- B. sympatią króla.
- C. wiekiem gości.
- D. płcią gości.

**Zadanie 6.**

**Dokończ zdanie, łącząc je linią z odpowiednim wyrazem w ramce.**

Król Władysław Jagiełło, o którym mowa w tekście,  
jest postacią

|            |   |
|------------|---|
| prawdziwą. | A |
|------------|---|

|           |   |
|-----------|---|
| fikcyjną. | B |
|-----------|---|

**Zadanie 7.**

**Uzupełnij zdanie odpowiednim wyrazem z ramki.**

|        |   |
|--------|---|
| opinią | A |
|--------|---|

|        |   |
|--------|---|
| faktem | B |
|--------|---|

Wypowiedź: *Odgłos trąb oznajmił, że śniadanie gotowe jest .....*

**Przeczytaj tekst i wykonaj zadania 8.–10.**

**PIEŚŃ**

Wolno dojrzewa człowiek. Wiele mu trzeba męstwa,  
aby się nie dać wiatrowi i rosnąć w górę i w głąb,  
by triumfalną zielenią zaszumieć w końcu jak dąb zwycięstwa...

Konstanty Ildefons Gałczyński, *Pieśń cherubińska*, [w:] *Poezje*, Warszawa 1980.

**Zadanie 8.**

**Zaznacz poprawną odpowiedź.**

|                                                                                |     |     |
|--------------------------------------------------------------------------------|-----|-----|
| Tekst Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego został poświęcony przyrodzie.        | TAK | NIE |
| Według osoby mówiącej w wierszu człowiek musi pokonać w życiu wiele przeszkód. | TAK | NIE |

**Zadanie 9.**

**Zaznacz poprawną odpowiedź.**

**Człowiek został w wierszu porównany do dębu, aby podkreślić, że jest**

- A. mocny.
- B. samotny.
- C. chwiejny.
- D. opiekuńczy.

**Zadanie 10.**

**Zaznacz poprawną odpowiedź.**

**Wyraz *zaszumieć* utworzono bezpośrednio od wyrazu**

- A. szum.
- B. szumiąc.
- C. szumieć.
- D. szumiący.

**Przeczytaj fragment utworu ZEMSTA i wykonaj zadania 11.–17.**

S C E N A V (fragment)

*Papkin, Cześnik, Dyndalski*

[...]

Cześnik

*do Dyndalskiego*

Siadaj, waść, tu – zmaczaj pióro,

Będziesz pisał po mym słowie. [...]

Teraz trzeba pisać właśnie –

Jakby Klara do Wacława... [...]

Dyndalski

*podnosząc się*

Jaśnie

Panie, wszak to despekt<sup>1</sup> dla niej.

Cześnik

Co się waszeć o to pyta.

Maczaj pióro, pisz, i kwita.

*Dyndalski siada wyprostowany na brzeжку krzesła i macza pióro. Papkin w ciągu tej sceny pisze. Czasem wstaje, przechadza się w głębi, macza pióro u stolika, przy którym Cześnik siedzi, znowu siada – ciągle płacząc [...]*

Cześnik

*po krótkim myśleniu*

Tylko że to, mocium panie,

Aby udać, trzeba sztuki:

Owe brednie, banialuki,

To miłosne świegotanie...

*myśli*

Jak tu zacząć, mocium panie?... [...]

*dyktuje*

„Bardzo proszę”... mocium panie...

Mocium panie... „me wezwanie”...

Mocium panie... „wziąć w sposobie” [...]

Aleksander Fredro, *Zemsta*, Kraków 1983.

<sup>1</sup> despekt (z łac.) – obelga

**Zadanie 11.**

**Zaznacz poprawną odpowiedź.**

**Adresatem listu, o którym mowa w tekście, ma być**

A. Podstolina.

B. Klara.

C. Papkin.

D. Wacław.

**Zadanie 12.**

Oceń, czy zdania są prawdziwe. Zaznacz TAK lub NIE.

|                                                                 |     |     |
|-----------------------------------------------------------------|-----|-----|
| Z tekstu wynika, że Cześnik był człowiekiem podstępny.          | TAK | NIE |
| Dyndalski pochwalał decyzję Cześnika w sprawie napisania listu. | TAK | NIE |

**Zadanie 13.**

Zaznacz poprawną odpowiedź.

Cześnik powtarza słowa

- A. siadaj, waść.
- B. pisz, i kwita.
- C. mocium panie.
- D. jaśnie panie.

**Zadanie 14.**

Zaznacz poprawną odpowiedź.

Wyrazem obcego pochodzenia zastosowanym w tekście jest wyraz

- A. pan.                      B. pióro.                      C. słowo.                      D. despekt.

**Zadanie 15.**

Przeczytaj tekst i dokończ zdanie, łącząc je linią z odpowiednią informacją w ramce.

*Dyndalski siada wyprostowany na brzeżku krzesła i macza pióro. Papkin w ciągu tej sceny pisze. Czasem wstaje, przechadza się w głębi, macza pióro...*

|                                                       |   |
|-------------------------------------------------------|---|
| wskazówki dotyczące zachowania się aktorów na scenie. | A |
|-------------------------------------------------------|---|

Powyższy tekst zawiera

|                                             |   |
|---------------------------------------------|---|
| wypowiedzi aktorów występujących na scenie. | B |
|---------------------------------------------|---|

**Zadanie 16.**

Uzupełnij zdanie, wpisując w wykropkowane miejsce odpowiedni wyraz z ramki.

|        |   |
|--------|---|
| trojga | A |
|--------|---|

|      |   |
|------|---|
| trzy | B |
|------|---|

|        |   |
|--------|---|
| trzech | C |
|--------|---|

Na potrzeby szkolnego spektaklu, do wystawienia sceny V ZEMSTY Aleksandra Fredry trzeba zaangażować ..... uczniów.

**Zadanie 17.**

Dokończ zdanie, łącząc je linią z odpowiednią informacją w ramce.

|            |   |
|------------|---|
| Dyndalski. | A |
|------------|---|

W zdaniu: *List jest pisany przez Dyndalskiego*  
wykonawcą czynności jest

|       |   |
|-------|---|
| list. | B |
|-------|---|

**Przeczytaj tekst i wykonaj zadania 18.–20.****BAJKI**

Pewnego dnia, gdy zaczniesz przeglądać swoje książki i usuwać te, co są już nieodpowiednie dla osoby w Twoim wieku, błysnie Ci może taka myśl, aby założyć własny księgozbiór. Nic nie stoi na przeszkodzie. Zastanów się tylko dobrze, które książki wyeliminować. Nie wyrzucaj ich jednak, lecz zapakuj do pudła i oddaj komuś młodszemu, a na pewno bardzo się z tego ucieszy. Tylko koniecznie zostaw swoje bajki! Tak przyjemnie do nich zaglądać, nawet kiedy się jest już dorosłym.

Anne Braun i Edith Nell, *Trzeba umieć sobie radzić*, Warszawa 1983.

**Zadanie 18.**

Dokończ zdanie, łącząc je linią z odpowiednią informacją w ramce.

|                      |   |
|----------------------|---|
| stajemy się dorośli. | A |
|----------------------|---|

Według osoby mówiącej w tekście rozstajemy się z niektórymi książkami, ponieważ

|                      |   |
|----------------------|---|
| książki się niszczą. | B |
|----------------------|---|

**Zadanie 19.**

**Zaznacz poprawną odpowiedź.**

**Co, według autorów, należy zrobić z książkami, których zamierzamy się pozbyć?**

- A. Sprzedać je i za uzyskane pieniądze kupić nowe.
- B. Wyrzucić je, ponieważ nikomu już się nie przydadzą.
- C. Przekazać je młodszemu, co na pewno sprawi im radość.
- D. Oddać je na przechowanie, bo zechcemy do nich wrócić.

**Zadanie 20.**

**Dokończ zdanie odpowiednim wyrazem z ramki.**

|               |   |
|---------------|---|
| pozostawienia | A |
|---------------|---|

|         |   |
|---------|---|
| oddania | B |
|---------|---|

Autor tekstu zachęca właściciela książek z bajkami do ich .....

**Zadanie 21.**

**Napisz, jaka jest Twoja ulubiona książka, i wyjaśnij, dlaczego właśnie ta.**

.....

.....

.....

.....

**Zadanie 22.**

**Czy zgadzasz się z opinią, że książka może być dobrym prezentem urodzinowym?**

Napisz wypracowanie, w którym przedstawisz swoje zdanie na ten temat i je uzasadnisz:

- we wstępie przedstaw swoje stanowisko na temat opinii, że książka jest dobrym prezentem urodzinowym,
- w rozwinięciu podaj dwa powody, dlaczego tak uważasz i każdy z nich uzasadnij,
- w zakończeniu napisz wniosek, jaki wynika z całej twojej wypowiedzi.

Pisz zgodnie z tematem. Twoja praca musi zająć co najmniej połowę wyznaczonego miejsca.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

## Brudnopis

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....